

Sygn. akt IV Ka 253/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Tomasz Ignaczak

Sędziowie SO Ireneusz Grodek

SO Agnieszka Szulc-Wroniszewska (spr.)

Protokolant Agnieszka Olczyk

przy udziale Prokuratora Rejonowego w Radomsku del. do Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim - Cezarego Zawadzkiego

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2014 roku

sprawy **J. Ś.**

oskarżonej z art. 178 a § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 21 lutego 2014 roku sygn. akt VII K 833/13

na podstawie art. 437 § 1 kpk, art. 636 § 1 kpk, art. 8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 49 poz. 223 z 1983 roku z późniejszymi zmianami) **utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;**

zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokata J. Ł. kwotę 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

zasądza od oskarżonej J. Ś. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120,00 (sto dwadzieścia) złotych opłaty za drugą instancję oraz kwotę 536,60 (pięćset trzydzieści sześć 60/100) złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt IV Ka 253/14

UZASADNIENIE

J. Ś. została oskarżona o to, że w dniu 04 września 2013 r. o godz. 18:50 na drodze gminnej pomiędzy miejscowościami K.gm. (...) i W., pow. (...), woj. (...) umyślnie naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwości prowadzącym o godz. 18:50 do stężenia na poziomie 0,96 mg/l, prowadzącym o godz. 19:24 do stężenia na poziomie 0,81 mg/l, prowadzącym o godz. 19:39 do stężenia na poziomie 0,89 mg/l alkoholu etylowego w wydychanym powietrzu, kierowała samochodem osobowym marki S. (...) nr rej. (...), tj. o czyn z art. 178 a § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z dnia 21 lutego 2014 roku w sprawie sygn. akt VII K 833/13 uznał oskarżoną za winną popełnienia zarzucanego jej czynu i za to na podstawie art. 178 a § 1 k.k. wymierzył jej karę 6 miesięcy ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w miesiącu.

Na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonej środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat.

Na podstawie art. 63 § 2 k.k. na poczet orzeczonego środka karnego zaliczył oskarżonej okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 31 października 2013 roku.

Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata J. Ł. kwotę 531,36 złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej oskarżonej przez obrońcę ustanowionego z urzędu.

Zwolnił oskarżoną od kosztów sądowych, przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca z urzędu oskarżonej J. Ś..

Apelacja obrońcy wniesiona została na korzyść oskarżonej, wywiedziona z podstawy prawnej art. 438 pkt 4 k.p.k. i skarży wyrok w części dotyczącej kary i środka karnego. Skarżący zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu rażącą niewspółmierność kary oraz środka karnego przekraczających stopień winy oraz społecznej szkodliwości przestępstwa, jakiego dopuściła się oskarżona, polegającą na nie zastosowaniu wobec niej warunkowego umorzenia postępowania w sytuacji, gdy istnieją przesłanki określone w art. 66 § 1 k.k. (wina i społeczna szkodliwość nie są znaczne, okoliczności czynu nie budzą wątpliwości, oskarżona jest sprawcą niekaranym).

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez warunkowe umorzenia postępowania wobec oskarżonej J. Ś. na okres próby 2 lat i orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów w ruchu lądowym na okres 1 roku.

Na rozprawie apelacyjnej obrońca popierał własną skargę apelacyjną i wnioski w niej zawarte.

Oskarżona przyłączyła się do apelacji swojego obrońcy.

Oskarżyciel publiczny wnosił o nieuwzględnienie apelacji obrońcy i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy okazała się niezasadna.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji i subsumpcja zachowania oskarżonej pod konkretną normę prawną, są prawidłowe, stanowią wynik nie budzącej żadnej zastrzeżeń oceny zgromadzonych w sprawie dowodów i nie były przedmiotem środka zaskarżenia. Oskarżona J. Ś. dopuściła się przestępstwa kierowania pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości. Rację ma skarżący, gdy podnosi, iż okoliczności popełnienia przez oskarżoną zarzucanego jej przestępstwa nie budzą wątpliwości. Fakt, iż J. Ś. w toku procesu nie przyznała się do jego popełnienia, nie uniemożliwia uznania, iż okoliczności czynu takowe budzą. Przyznanie się i złożenie przez sprawcę wyjaśnień merytorycznych jest bowiem okolicznością łagodzącą przy wymiarze kary, ewentualne jednak nie przyznanie się i brak takowych wyjaśnień, nie jest okolicznością obciążającą, albowiem stanowi skorzystanie z przysługujących stronie uprawnień procesowych. W przedmiotowej sprawie oskarżona z takich uprawnień skorzystała. Zdaniem Sądu Okręgowego zgromadzone w sprawie dowody i dokonane na ich podstawie ustalenia faktyczne, pozwalają na przyjęcie, iż okoliczności popełnienia czynu przez oskarżoną są oczywiste, nawet w sytuacji braku formalnego i merytorycznego przyznania się po stronie sprawcy. Spełniona została więc jedna z przesłanek wymienionych w art. 66 § 1 k.k.

Przepis ten wymaga jednak spełnienia jeszcze kilku innych przesłanek łącznie, dla uznania zasadności warunkowego umorzenia postępowania karnego. Najistotniejszą z nich jest wymaganie, aby wina sprawcy i społeczna szkodliwość

popelnionego przez niego czynu nie były znaczne. Określenie "nie jest znaczny" nie ma tego samego znaczenia, co termin "nieznaczny", obejmując swoim zakresem także wypadki o "średnim" stopniu społecznej szkodliwości – tak Komentarz do art. 66 Kodeksu karnego po red. A. Zoll - uwaga 10. Takie oznaczenie stopnia społecznej szkodliwości czynu, jako przesłanki warunkowego umorzenia postępowania, pełni funkcję wyznaczającą granicę możliwej tolerancji dla sprawcy z punktu widzenia racjonalizacji sprawiedliwościowej i potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa (art. 53 § 1 k.k.). Ustalenie zatem, że czyn jest społecznie szkodliwy w stopniu, który nie jest znaczny, wyłącza przyjęcie ukarania ze względu na potrzeby w zaspokojeniu społecznego poczucia sprawiedliwości. W ocenie sądu zważywszy na okoliczności przedmiotowego czynu, nie można uznać, iż wina i społeczna szkodliwość przestępczego zachowania oskarżonej w dniu 4 września 2013 roku nie była znaczna. Chodzi tu przede wszystkim o fakt, iż stan nietrzeźwości oskarżonej w momencie kierowania przez nią pojazdem mechanicznym aż trzykrotnie przekraczał dopuszczalną ilość, powyżej której sprawca popełnia przestępstwo. Dopuszczalna bowiem ilość alkoholu w organizmie kierowcy, powyżej której wchodzi w grę odpowiedzialność za przestępstwo (w skrócie) wynosi powyżej 0,5 promila alkoholu we krwi. Stan nietrzeźwości J. Ś. wynosił natomiast, w przeliczeniu na wartość promili alkoholu we krwi - około 2 promili. Oskarżona kierowała pojazdem w godzinach wieczornych, kiedy natężenie ruchu na drodze nie jest już tak duże, jak w godzinach „szczytu”, ale też w takim stanie przewoziła w pojeździe swoje kilkuletnie dziecko. W tej sytuacji nie sposób jest uznać, iż społeczna szkodliwość jej zachowania, a więc wzgląd na odbiór zasadności zaspokojenia poczucia społecznej sprawiedliwości, pozwalałoby na jakiegokolwiek umorzenie prowadzonego postępowania.

Kolejnymi przesłankami do ewentualnego zastosowania instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego jest ustalenie, iż postawa sprawcy nie karanego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy tryb życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego.

Wskazane w art. 66 § 1 k.k. właściwości i warunki osobiste sprawcy, jego postawa i dotychczasowy sposób życia, stanowią odrębną przesłankę warunkowego umorzenia postępowania. Nie mogą one być one także uwzględniane w ocenie społecznej szkodliwości popelnionego czynu i wina sprawcy, tj. przemawiać za ich "znacznością" lub "nieznacznością". Przesłanka ta wchodzi jednak w grę dopiero po ustaleniu, iż społeczna szkodliwość czynu i wina sprawcy nie są znaczne, czego nie można przyjąć w niniejszej sprawie. Tym nie mniej sąd odwoławczy zważył, iż nie sposób jest także w przedmiotowej sprawie postawić pozytywnej oceny postawy oskarżonej, która prowadziłaby do przekonania, że mimo warunkowego umorzenia postępowania, J. Ś. będzie przestrzegała porządku prawnego, a w szczególności nie popełni ponownie przestępstwa. Faktycznie oskarżona nie była do tej pory karana, ale też w świetle dokonanych przez sąd ustaleń faktycznych (opartych tak na treści opinii biegłych psychiatrów, jak i na osobowym materiale dowodowym) oraz dokumentów załączonych do akt na etapie postępowania odwoławczego, nie budzi wątpliwości, iż J. Ś. jest osobą uzależnioną od alkoholu i walczącą z tym nałogiem. Postawa sprawcy, o jakiej mowa w art. 66 § 1 k.k., to jego skłonności do postępowania wobec danej wartości lub danego dobra w określony sposób. Postawa decyduje o względnie stałej reakcji na kontakt z określoną wartością lub dobrem. Sąd musi więc zbadać, jakie postawy reprezentuje sprawca wobec dóbr chronionych prawem, a w szczególności wobec tego dobra, które zaatakował zarzucanym mu przestępstwem. Konieczne jest ustalenie, czy przestępstwo było zdarzeniem epizodycznym, wynikiem zbiegu okoliczności, czy też było właśnie wynikiem określonej postawy wobec dobra chronionego prawem. Warunkiem stosowania instytucji warunkowego umorzenia postępowania, jest uznanie, że brak jest potrzeby oddziaływania w kierunku zmiany postaw sprawcy. Zważywszy na ustaloną chorobę alkoholową oskarżonej - kierowcy, a w szczególności jej powiązanie z przedmiotowym przestępstwem, brak jest podstaw do przyjęcia, że postawa sprawcy pozwalała na postawienie pozytywnej prognozy kryminologicznej, co do zachowywania się oskarżonej w przyszłości.

Reasumując: słusznie w przedmiotowej sprawie wydano wyrok skazujący, albowiem nie uzasadnione jest przypuszczenie, że oskarżona, pomimo ewentualnego umorzenia postępowania, przestrzegałaby w przyszłości porządku prawnego. Wymierzona natomiast kara 6 miesięcy ograniczenia wolności, polegająca na wykonywaniu minimalnej, przewidzianej prawem, ilości godzin pracy społecznie użytecznej w miesiącu, jest karą w dolnych

granicach zagrożenia i należyte uwzględnić wszystkie okoliczności łagodzące i obciążające, jakie rzutują na jej wymiar. Pisemne motywy zaskarżonego orzeczenia są w tym zakresie wyczerpujące i przekonujące. Dość jest także stwierdzić, iż sąd odwoławczy w całości argumenty te podziela.

Nie jest trafny także zarzut niewspółmierności wymierzonego w sprawie środka karnego. Stan nietrzeźwości kierującej odpowiadał wielkości (około) 2 promili alkoholu we krwi. Kierując w takim stanie i przewożąc pasażera, który nie mógł w żaden sposób sprzeciwić się tego typu „podróżowaniu” (małe dziecko), J. Ś. wykazała się wyjątkowo lekceważącym podejściem do obowiązujących na drodze zasad ruchu drogowego i naruszyła podstawowe zasady bezpieczeństwa obowiązujące kierowców pojazdów. Brak jest także ustaleń, by posiadanie przez w/w prawa jazdy miało wpływ na sytuację materialną oskarżonej i jej rodziny (nie wykonuje zatrudnienia związanego z posiadaniem uprawnień do kierowania pojazdami), bądź, by w sprawie występowały jakieś szczególne okoliczności uzasadniające zmniejszenie wymiaru wymierzonego środka karnego.

W tej sytuacji wyrok, jako odpowiadający prawu, utrzymano w mocy.

O kosztach sądowych orzeczono w oparciu o przepisy powołane w części dyspozytywnej orzeczenia. W ocenie Sądu Okręgowego, zważywszy na fakt, iż oskarżona jest osobą młodą, zdrową i podejmuje aktualnie prace sezonowe, zasadnym jest obciążenie w/w całością kosztów procesu za postępowanie odwoławcze.